

Міжнародний гуманітарний університет

Факультет права та економіки

Кафедра мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

Галузь знань

22 Охорона здоров'я

Спеціальність

226 Фармація, промислова фармація

Назва освітньої програми

Фармація, промислова фармація

Рівень вищої освіти

Перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Юлія Василівна Маслова, к. м. н., доцент кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін	+380962376846	maslova2208@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальна дисципліна **Філософія** це дисципліна, завданням якої є забезпечити загальну теоретичну й практичну підготовку здобувачів з питань актуальних проблем генезису наукової методології і її історії, формування парадигми наукового мислення, досягнення основних напрямків розвитку філософії науки, її становлення в рамках світової та вітчизняної філософської думки. Мова навчання – українська. Статус навчальної дисципліни – **обов'язкова** навчальна дисципліна.

Метою вивчення Філософії - є забезпечити засвоєння специфіки філософського досягнення дійсності; ознайомити із наявними філософськими концепціями, які розкривають поліфонізм та плюралізм філософського мислення; сформувати світоглядно-методологічну культуру студентів; прилучення до філософської культури на основі систематичного вивчення традицій світової філософської думки і її сучасного стану; формування філософського типу мислення, що забезпечує орієнтацію людини в умовах сучасної динаміки суспільних процесів; розкриття і розвиток інтелектуально-розумового потенціалу людини, що сприяє становленню духовності, активності, адаптивності, усвідомленості майбутнього фахівця у виборі смисложиттєвих цінностей.

Основними *завданнями* навчальної дисципліни є: навчити студентів аналізувати філософські погляди та концепції; оперувати основними поняттями, обґрунтовувати нові думки, критикувати хибні судження, розкривати зв'язки між явищами, виявляти й аналізувати суперечності, бачити життя в постійній зміні та розвитку; спонукати студентів до самостійної роботи з джерелами та філософського способу мислення.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Філософія» формуються наступні компетентності із передбачених освітньо-науковою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі фармації, фармакології, аптечної та промислової технології ліків, що передбачає застосування теорій та методів фармацевтичної науки, проведення досліджень та здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 01. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

ЗК 04. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 10. Здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді.

ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 02. Здатність демонструвати та застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування, фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, що засновані на моральних зобов'язаннях та цінностях, етичних нормах професійної поведінки та відповідальності відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України і керівництв ВООЗ.

СК 07. Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням лікарських засобів згідно даних щодо їх клініко-фармацевтичних характеристик, а також з урахуванням суб'єктивних ознак та об'єктивних клінічних, лабораторних та інструментальних критеріїв обстеження хворого.

СК 11. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.

СК 20. Спроможність збирати медичну та фармацевтичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні та лабораторні данні.

Навчальна дисципліна «Філософія» забезпечує досягнення програмних результатів навчання, передбачених освітньою програмою:

ПРН 01. Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН 02. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності; використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для рішення типових та складних спеціалізованих завдань професійної діяльності, володіти завданнями державної програми «Доступні ліки».

ПРН 05. Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях з використанням креативних методів та підходів; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності.

ПРН 08. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати у команді.

ПРН 10. Аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.

ПРН 12. Демонструвати та застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування, фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, що засновані на моральних зобов'язаннях та цінностях, етичних нормах професійної поведінки та відповідальності відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України і керівництв ВООЗ.

ПРН 25. Застосовувати у професійній діяльності сучасні методи соціальної взаємодії «фармацевт-лікар-пацієнт» з метою забезпечення максимально раціональної лікарської терапії у певного хворого, а також для здійснення фармацевтичної опіки під час вибору та відпуску безрецептурних препаратів лікарських засобів.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- понятійно-теоретичний апарат філософських знань (поняття, закони, теорії, метод, методологія та логіка пізнання і діяльності);
- загальні особливості та основні етапи становлення і розвитку світової філософії та філософської думки в Україні;
- предмет, структуру та основні функції філософського знання;

- ключові філософські проблеми та сучасні підходи до їх вирішення;
- суть взаємодії філософії та медицини та головні медико-філософські проблеми

Розуміння:

- порівняння різних підходів до розв'язання актуальних соціальних і гуманітарних проблем;
- аналізу та сприймання текстів, що мають філософський зміст;
- виявлення та обґрунтування ціннісних засад різних видів діяльності;
- виявлення вербальних і невербальних засобів маніпуляції;
- застосування форм і засобів сучасного філософського дискурсу для обґрунтування власного світогляду, вдосконалення особистої культури міркувань

Застосування знань (вміння):

- знаходити, класифікувати та аналізувати інформацію з різних джерел;
- встановлювати зв'язок між окремими твердженнями в загальній системі поглядів і переконань;
- розпізнавати типові помилки в аргументації;
- дискутувати на запропоновані теми;

Аналіз:

упорядковувати набуті знання у вигляді доповіді, реферату або есе; наукової статті або тез доповіді.

Оцінювання:

аргументовано обирати предметні області майбутніх наукових досліджень.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	14/6	28/14	48/70	2	3	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Предмет філософії. Філософія та світогляд	14	2	4	8	14		2	10
Тема 2. Філософія Стародавнього світу, Середньовіччя та доби Відродження	14	2	4	8	12	2	2	10
Тема 3. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія раціоналістичного мислення	10	2	4	4	14	2	2	10
Тема 4. Філософська онтологія	12	2	4	6	12		2	10
Тема 5. Свідомість як філософська проблема	14	2	4	8	14		2	10
Тема 6. Гносеологія	12	2	4	6	12	2	2	10
Тема 7. Філософська антропологія	14	2	4	8	12		2	10
Усього годин	90	14	28	48	90	6	14	70
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ІСПИТ								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Крім того викладач використовує Google Classroom для розміщення конспектів лекцій, тестових завдань та іншої навчально-методичної літератури. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1. Філософія і її функції. Система філософії			
1	<p>Тема 1. Предмет філософії. Філософія та світогляд.</p> <p>1. Походження світогляду, його структура та роль в житті людини: міфологія та релігія як перед філософські типи світогляду, їх особливості.</p> <p>2. Специфіка філософського світогляду і особливості філософського мислення. Предмет філософії. Основні теми філософських роздумів.</p> <p>3. Головні напрями в філософії. Функції філософського знання.</p> <p>4. Структура філософії. Місце та роль філософії в сучасному світі.</p>	4	2
2	<p>Тема 2. Філософія Стародавнього світу, Середньовіччя та доби Відродження</p> <p>1. Релігійно-філософські вчення Стародавньої Індії. Зародження філософії у Стародавньому Китаї. Конфуціанство та даосизм.</p> <p>2. Періодизація та особливості античної філософії: а) Досократичний період античної філософії (мілетська школа.</p> <p>3. Стихійна діалектика Геракліта. Елейська школа про рух і спокій. Піфагорійський союз. Класичний період розвитку античної філософії. Апологетика, патристика, схоластика як основні напрямки середньовічної філософії.</p> <p>4. Загальна характеристика та світоглядні основи епохи Відродження.</p> <p>5. Натурфілософія та соціальна філософія Відродження.</p>	4	2
3	<p>Тема 3. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія раціоналістичного мислення</p> <p>1. Світогляд та філософія Нового часу.</p> <p>2. Новоевропейська програма побудови філософії науки.</p> <p>3. Методологічна традиція емпіризму (Ф. Бекон, Дж. Локк, Дж. Берклі, Д. Юм). Раціонально-дедуктивна методологія (Р. Декарт, Б. Спіноза, Г. Лейбніц).</p> <p>4. Специфіка німецької класичної філософії та її вплив на розвиток філософської думки ХІХ-ХХ ст.</p> <p>5. Трансцендентальна філософія І. Канта, її ключові проблеми. Філософська система та метод Г. Гегеля. Антропологічний матеріалізм і критика релігії Л. Фейєрбаха.</p>	4	2
4	<p>Тема 4. Філософська онтологія</p> <p>1. Онтологія її основні проблеми та категоричні визначення: буття і небуття. Сутність та існування.</p> <p>2. Основні види і форми буття. Матерія як вид буття і філософська категорія.</p> <p>3. Сучасна наука про будову, властивості, спосіб існування матерії. Рух, простір та час як атрибути матерії. Субстанціальна та реляційна концепції простору і часу</p>	4	2

	4. Проблема єдності світу та її вирішення в історії філософії.		
5	Тема 5. Свідомість як філософська проблема 1. Проблема походження і сутності свідомості у релігії, філософії та науці. Природа свідомості: відображення та його форми. 2. Ознаки, структура та рівні свідомості. 3. Функції свідомості. Самосвідомість: властивості та функції. Психофізіологічні основи свідомості. Свідомість та мозок. Феномен несвідомого у психіці людини, його природа, структура і функції. 4. Суспільна свідомість, її рівні та форми. Інтуїція як філософська та загальнонаукова проблема	4	2
6	Тема 6. Гносеологія 1. Проблема пізнання в історико-філософському контексті. 2. Сутність та структура пізнавального процесу. 3. Суб'єкт та об'єкт пізнання. Діагностика як специфічна форма пізнання. 4. Види пізнавальної діяльності: чуттєве і раціональне, емпіричне і теоретичне пізнання. Проблема істини в пізнанні. Основні філософські концепції істини. 5. Основні характеристики та критерії істини. Специфіка наукового пізнання, його рівні і форми.	4	2
7	Тема 7. Філософська антропологія 1. Поняття «культура», проблема його визначення. 2. Функції культури. 3. Основні сфери культури: предмети культурної діяльності; суб'єкти та носії культури; національний характер та ментальність. 4. Морфологія культури: матеріальна, духовна, соціальна, фізична складові. Типологія культур Масова та елітарна культура. Субкультура. Антикультура. Контркультура. Культура та цивілізація. 5. Філософські концепції цивілізації.	4	2
	Всього	28	14

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи щодо вивчення дисципліни «Філософія» включається:

- Обов'язкове знайомство з науковою літературою відповідно зазначених у програмі тем.
- Внесення до конспекту розгорнутого плану відповіді на встановлені питання до кожного семінарського заняття, згідно програми курсу.
- 3.Обов'язкове конспектування матеріалів до тем, винесених на самостійний розгляд здобувачів, згідно тематичного плану дисципліни.
- Підготовка та виконання реферату/доповіді/есе.
- Пошукова робота з Інтернет-ресурсами.
- Підготовка до семестрового контролю.

- Підготовка наукової статті або тез доповіді на конференцію.

Виконуючи самостійну роботу, студент знайомиться з рекомендованою в робочій програмі курсу літературою, яку він бере в бібліотеці чи в Інтернет ресурсах. Прочитані матеріали студент акумулює у власному конспекті у вигляді коментарів та нотаток до кожного пункту плану семінарського заняття та до окремих тем, винесених в робочій програмі на самостійне ознайомлення.

Конспект із виконаним завданням подається викладачу на перевірку під час проведення відповідного семінарського заняття, або в інший, визначений викладачем час. Загальний підсумок самостійної роботи з вивчення курсу здобувач показує під час консультації. Питання з кожної теми, які потрібно додатково розглянути та законспектувати, вказані у таблиці.

№ з/п	Назва теми Завдання для самостійного вивчення	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1. Філософія і її функції. Система філософії			
1	<p>Тема 1. Предмет філософії. Філософія та світогляд</p> <p>1. Світогляд сучасного лікаря: міфи, очікування, реальність.</p> <p>2. Міфологія і міфологічність у сучасному світі. Лікарі-філософи в історії медицини та філософії.</p> <p>3. Плюралізм філософії: необхідність чи випадковість? Філософія як самосвідомість історичної епохи.</p> <p>4. Релігія та сучасність. Філософія та мистецтво.</p> <p>Теми рефератів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Філософія та мистецтво. - Філософія і наука. 	8	10
2	<p>Тема 2. Філософія Стародавнього світу, Середньовіччя та доби Відродження.</p> <p>1. Зв'язок стародавніх філософсько-релігійних вчень Сходу з медициною.</p> <p>2. Взаємозв'язки античної філософії та медицини. Філософія неоплатонізму.</p> <p>3. Елліністична філософія про щастя людини та шляхи його досягнення. Розвиток діалектики в працях М. Кузанського. Ідеї Реформації та їх вплив на розвиток капіталістичних відносин.</p> <p>4. Пантеїзм у філософії Відродження. Людина як «вінець творіння»: художній гуманізм у мистецтві Ренесансу. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія.</p> <p>Теми рефератів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основні принципи періодизації історико-філософського процесу. - Відродження і сьогодення. 	8	10
3	<p>Тема 3. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія.</p> <p>1. Порівняльний аналіз політичного вчення Т. Гобса та Дж. Локка.</p> <p>2. Теодицея Г. Ляйбніца.</p> <p>3. Філософія Ф. Шеллінга, Г. Фіхте, А. Шопенгауера.</p>	4	10

	4. Філософія життя: Ф. Ніцше, В. Дільтей. Тема реферату: - Філософія С. К'єркегора - Філософія сучасності: загальна характеристика		
4	Тема 4. Некласична та постнекласична філософія 1. Особливості духовних процесів та розвитку філософії XIX–XXI ст. 2. Проблема людини у некласичній та постнекласичній філософії. Тема реферату: - Релігійна філософія XX ст. - Проблеми науки та мови у некласичній та постнекласичній філософії.	6	10
5	Тема 5. Онтологія 1. Філософія екзистенціалізму 2. Буття та небуття: ревізія онтології у філософії М. Гайдеггера. 3. Проблема «зникнення» матерії у філософії і науці XX ст. у контексті сучасних наукових уявлень. 4. Синергетична модель розвитку. 5. Еволюція поняття «матерія» у філософії. Теми рефератів: - Історико-філософський аспект ідеї розвитку. - Специфіка соціальних суперечностей.	8	10
6	Тема 6. Гносеологія 1. Проблема співвідношення знання та віри у філософії. 2. Проблема співвідношення істини та заблудження у медичній практиці. 3. Аксиологічна складова у медичному пізнанні. Природа наукової інтуїції. 4. Місце медичної науки у структурі пізнавальної діяльності людини. 5. Специфіка соціально-гуманітарного пізнання. 6. Структуралізм як методологія соціально-гуманітарного пізнання. Теми рефератів: - Творча природа пізнання. - Проблема свідомості у філософській феноменології.	6	10
7	Тема 7. Філософська антропологія. 1. Цінності у діяльності лікаря. 2. Німецька школа філософської антропології: М. Шеллер, А. Гелен, Г. Плеснер. 3. Свобода та справедливість як цінності людського буття. 4. Здоров'я людини як цінність.	8	10

Теми рефератів: - Специфіка людського буття. - Проблема тілесності людини у філософії ХХ ст.		
--	--	--

8. 7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: - усної відповіді на питання лекційного курсу або тестування знань з певного розділу (теми) або з певних окремих питань лекційного курсу; - розв'язання певних ситуацій тощо; - захисту завдань самостійної роботи; - виступу на семінарських заняттях.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення Іспиту .	50%

Методи діагностики знань (контролю)	опрацювання лекційних матеріалів та літератури; підготовка до семінарських занять; надання відповідей на тести по темам курсу; розв'язання кейсів; виконання реферату; написання тез доповідей та наук.статей; диф. залік.
--	--

9. Питання до Іспиту.

1. Світогляд, його сутність, структура та функції.
2. Міфологія і релігія як історичні типи світогляду. Місце міфології і релігії в системі культури.
3. Філософія як тип світогляду, її предмет, специфіка, структура і функції.
4. Проблема співвідношення духовного і матеріального, її можливі вирішення (матеріалізм, ідеалізм, дуалізм, пантеїзм, еkleктика).
5. Витоки філософії, передумови і час виникнення.
6. Давньоіндійська філософія: загальна характеристика, основні школи (джайнізм, буддизм, чарвака, йога).
7. Давньокитайська філософія: загальна характеристика, основні школи (конфуціанство, даосизм).
8. Антична філософія: особливості, основні етапи розвитку, школи, джерела.
9. Учення Мілетської школи та проблема субстанції.
10. Становлення стихійної діалектики. Геракліт про рух як всезагальний спосіб буття та космічний закон («логос»).
11. Елейська школа про рух і спокій.
12. Античний атомізм Левкіпа - Демокріта.

13. Зародження антропологічної та скептичної тенденції в античній філософії. Проблема людини та суспільства у софістів (Протагор, Горгій).
14. Суб'єктивна діалектика та філософський метод Сократа. Самопізнання як мета сократівської філософії.
15. Проблема виникнення античного соціалізму та вчення Платона про ідеальну державу.
16. Об'єктивний ідеалізм Платона.
17. Політичне та етичне вчення Аристотеля.
18. Аристотель про чотири причини. Телеологія.
19. Антична філософія епохи еллінізму: епікуреїзм, стоїцизм, скептицизм.
20. Основні етапи розвитку Середньовіччя та її головні особливості. Патристика. Вчення Августина Аврелія.
21. Схоластика: боротьба реалізму і номіналізму. Вчення Фоми Аквінського.
22. Характерні риси культури Відродження та їх відображення в Філософській думці. М. Кузанський.
23. Натурфілософія та «нове природознавство» Відродження: М. Коперник, Дж. Бруно, Г. Галілей, Й. Кеплер.
24. Соціальна філософія Н. Макіавеллі. Проблема моральності політики.
25. Утопічний соціалізм епохи Відродження: Т. Мор, Т. Мюнцер, Т. Кампанелла.
26. Характерні риси Нового часу. Особливості наукового та релігійного світоглядів.
27. Ф. Бекон – основоположник дослідної науки Нового часу. Проблеми методу та хиб розуму в беконівській філософії.
28. Психофізична проблема в науці XVII ст. та дуалізм Р. Декарта. Метод сумніву.
29. Поняття субстанції в філософії XVII-XVIII ст. та пантеїзм Б. Спінози. Раціоналістична психологія та етика Б. Спінози.
30. Монадологія Г. Лейбніца.
31. Теорія пізнання та політичне вчення Дж. Локка.
32. Суб'єктивний ідеалізм Дж. Берклі. Принцип «існування – звучить бути сприйнятим».
33. Характерні риси та особливості німецької класичної філософії. Концепція «трансцендентальної логіки» І. Канта. І. Кант про межі теоретичного знання.
34. Етичне вчення І. Канта та проблеми гуманізму сучасного людства.
35. Розробка Гегелем проблем ідеалістичної діалектики.
36. Антропологічний ідеалізм Л. Фейєрбаха та його критика релігії.
37. Основні ідеї діалектичного матеріалізму К. Маркса і Ф. Енгельса.
38. Характерні риси неklasичної та постнеklasичної філософії.
39. Проблема людини у філософії XX ст.
40. Релігійна філософія XX ст.
41. Проблеми науки та мови у неklasичній та постнеklasичній філософії
42. Загальна характеристика та особливості становлення і розвитку української філософії. Філософська думка доби Київської Русі.
43. Основні ідеї та проблеми в філософії Києво-Могилянської Академії, її роль у розвитку української філософії.
44. Антропологія та гуманістична філософія Г.С. Сковороди. «Філософія серця» П. Юркевича.

45. Кирило-Мефодіївське товариство, його світоглядні та ідеологічні засади, роль в утвердженні визвольних ідей в Україні (Т. Шевченко, М. Костомаров, П. Куліш).
46. Українська філософська думка кінця XIX та поч. XX ст. (Л. Українка, М. Коцюбинський, М. Драгоманов, І. Франко, М. Грушевський).
47. Теорія ноосферогенезу В. Вернадського.
48. Духовне значення української академічної філософії (С. Гогоцький, В. Лесевич, П. Юркевич, О. Гіляров).
49. Український космізм (С. Подолинський, А. Холодний).
50. Філософська категорія буття, її зміст і значення. Концепції буття в історії філософії
51. Основні види буття, їх співвідношення.
52. Матерія як вид буття і філософська категорія.
53. Універсальні форми буття та матерії: рух, простір, час та їх зв'язок.
54. Буття соціального. Життя та смерть. Евтаназія.
55. Проблема єдності світу та її вирішення в історії філософії.
56. Проблема походження і сутності свідомості у філософії.
57. Структура свідомості. Співвідношення свідомого і несвідомого як філософська та медична проблема.
58. Суспільна свідомість, її рівні та сфери.
59. Самосвідомість: властивості та функції.
60. Фізіологічне та психічне, їх співвідношення. Свідомість та мозок.
61. Пізнання як взаємодія суб'єкта і об'єкта. Проблема пізнаваності світу.
62. Чуттєве пізнання, його специфіка і форми. Особливості чуттєвого пізнання в медицині.
63. Раціональне пізнання та його форми.
64. Поняття істини і проблема істини в пізнанні. Основні філософські концепції істини.
65. Основні характеристики істини (об'єктивна, конкретна, абсолютна і відносна істини). Критерії істини.
66. Специфіка наукового пізнання, його рівні та форми. Місце медицини в системі наук.
67. Істина як практика в науковому медичному пізнанні. Медичний діагноз як специфічний прояв істини.
68. Людина як предмет філософії, релігії, медицини, її сутність і природа.
69. Концепції походження людини. Проблема антропосоціогенезу.
70. Людський індивід, індивідуальність, особистість.
71. Людина як природно-соціальна істота.
72. Особистість – продукт та творець суспільного буття.
73. Цінність та сенс людського життя. Проблема безсмертя.
74. Культура як об'єкт філософського осмислення, її сутність, соціальні функції та закономірності розвитку.
75. Конкретні історичні типи та форми культури.
76. Культура і цивілізація. Філософські концепції цивілізації.
77. Сучасна цивілізація, її основні ознаки і протиріччя.

78. Сутність, походження та основні типи глобальних проблем цивілізації.

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);
- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.
- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 1 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	

74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Ємельяненко Г. Д., Абизова Л. В., Мозговий Л. І., Дубініна В. О. Філософія освіти і науки: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, студентів та викладачів філософських дисциплін. Слов`янськ: 2019. 365 с.
2. Ершова-Бабенко І. В., Козобродова Д. М. Психомірність соціальної реальності в аспекті самоорганізації як предмету соціально-філософського і психосинергетичного аналізу : монографія / Бондаренко М. О., Одеса : 2020. 224 с.
3. Салій А. В., Зінченко Н. О., Біланов О. С. Історія філософії. Друге видання (доповнене): навчальний посібник Анатолій Салій, Наталія Зінченко, Олег Біланов. Полтава: Дивосвіт, 2018. 192 с.
4. Філософія освіти Philosophy of Education: науковий журнал. 2019, т. 24, № 1 Інститут вищої освіти НАПН України, НПУ ім. М. П. Драгоманова, Київ: 2019. 280 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.philosophia.org.ua> 17.05.2022
2. <http://www.philsci.univ.kiev.ua> (бібліотека факультету філософії Київського національного університету ім.Тараса Шевченка). 06.08.2022
3. <http://elenakosilova.narod.ru/1.htm1> (посилання на філософські сайти та бібліотеки).05.05.2022
4. <http://www.utm.edu/research/iep/> (філософська інтернет-енциклопедія англійською мовою). Для англомовних студентів: Basic (available at UMSA library): 06.08.2022